

Til

Norges Vassdrags- og Energidirektorat

nve@nve.no

Sendes kun elektronisk

NVE ref.: 201501190-90

Dato: 07.05.2021

Høringsuttalelse - søknad om utsatt frist for idriftsettelse til 31.12.2022.

Motvind Norge viser til høringsbrev datert 03.05.2021. NVE ber om eventuelle merknader innen 25.05.2021. Motvind Norge representerer medlemmer med partsstatus i saken.

Søknad om utsatt frist for idriftsettelse begrunnes med forsinkelser knyttet til at Lillesand Vind AS ikke har fått godkjent nødvendige lokale tillatelser for å bygge vindkraftverket. Lillesand Vind AS mener de ikke kan lastes for forsinkelsen.

Sammendrag

Motvind Norge ber NVE avslå søknad fra Lillesand Vind AS og Asko Fornybar AS om utvidet frist for idriftsettelse til 31.12.2022.

Konsesjonen båndlegger areal og opprettholder lokal konflikt mens endrede forhold og ny kunnskap tilsier at tiltaket eventuelt må fremmes ved ny utredning og konsesjonsbehandling.

Jf. behandlingen av Stortingsmelding 25 (2015-2016) Kraft til endring, ble det allerede i 2016 signalisert ønske om å begrense videreføring av konsesjoner ut over 2021. Dette skal nåværende konsesjonær forutsettes å ha vært kjent med når konsesjonen ble ervervet.

Søknaden tilfredsstiller ikke de vilkår NVE varslet 27. november 2019 for å kunne vurdere utvidelse av fristen.

Stortinget har gjennom sitt enstemmige anmodningsvedtak 19. juni 2020 bedt regjeringen innenfor gjeldende regelverk ikke gi forlenget frist for idriftsettelse utover 31.12.2021.

Lillesand Vind sin søknad faller heller ikke inn under stortingsflertallets unntak for utsettelse ved behandling av Prop. 1 S (2020-2021).

Lillesand kommune har med hjemmel i lov avslått Lillesand Vind sin søknad om tillatelse etter plan- og bygningsloven.

Lillesand Vind sin tidsnød skyldes ikke aksjoner eller andre tiltak som har til formål å hindre realisering av prosjektet. Tidsnøden skyldes at Lillesand Vind AS tok over en

konsesjon uten lovlig atkomstveg som tiltaket krever og uten at det forelå avtaler med de partene som eier arealer konsesjonær trenger, for å realisere vindkraftverket. Søknad om MTA og detaljplan omfattet ikke utredning av eller søknad om konsesjonsutvidelse.

Dette er parter hvor noen var oversett og forbigått gjennom konsesjonsprosessen og også av konsesjonær ved søknad om dispensasjon og som konsesjonær nå mener heller ikke skal innrømmes klagerett.

Konsesjonær kjøpte en konsesjon som ikke var lov-avklart og med omfattende utrednings- og prosessfeil. Det forsinke MTA og detaljplanprosessen. Konsesjonær må selv bære risikoen ved kjøp av en konsesjon som ikke sikret vindkraftverket atkomst. Tross dette gav NVE utvidet tidsfrist til 31.12.2021 for idriftsettelse uten å høre parter som nå uten videre er truet av ekspropriasjonstillatelse truffet av NVE.

Vi er enig i at tidsfristen er utfor rekkevidde. Konsesjonær sin søknad anbefales derfor avslått men henvisning til Stortinget vedtak og NVE sin varsling 27. november 2019.

Konsesjonær anbefales å søke NVE om å trekke sin konsesjon for å bygge, eie og drifte Lillesand vindkraftverk. Belastningen for parter og omgivelser har vært stor og vedvart lenge nok.

Utdyping av vår begrunnelse

Det er Wikborg Rein advokatfirma AS som på vegne av Lillesand Vind AS og ASKO Fornybar AS den 28. april 2021 søker NVE om utsatt frist til 31.12.2022.

Vindkraftverket har allerede fått utsatt frist fra 31.12.2020 til 31.12.2021. Jf. NVE sitt vedtak i brev 18.02.2020 fant NVE det ikke nødvendig å sende søknaden på høring med henvisning til administrativ praksis for å forlenge frist for idriftsetting fram til 31.12.2021. NVE bad Lillesand Vind AS orientere aktuelle grunneiere og andre rettighetshavere om vedtaket. Flere ble ikke orientert og dermed fratatt sin rett til å påklage vedtaket. Når NVE i etterkant så treffer vedtak om ekspropriasjonstillatelse mot de samme parter som ikke er ivaretatt med rett til kontradiksjon, stiller vi spørsmål ved lovlighet og forvaltningsskikk.

Systematiske brudd på partenes rett til kontradiksjon

Partenes lovfestede rett til kontradiksjon er systematisk brutt gjennom konsesjonsprosessen og ved etterfølgende enkeltvedtak etter energiloven. I stedet for å etterleve plan- og bygningslovens prosesskrav som grunnlag for vedtak om arealdisponeringer, har energimyndighet lagt energilovens § 2-1, 7. ledd, tredje setning til grunn: *«Høring kan unnlates når det finnes ubetenkelig.»*

Forutsetningen for unntak for reguleringsplikt for vind-industri etter plan- og bygningslovens § 12-1, 3. ledd, tredje setning, er dermed systematisk brutt i saken om Lillesand vindkraftverk. Jf. Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) kap. 3.6.2 var forutsetningen, sitat: *«For disse sakene vil kravene til offentlighet, medvirkning og dokumentasjon av virkninger alltid*

innebære mer omfattende prosesser enn det en ordinær regulerings sak etter plan- og bygningsloven krever.»

Plan- og bygningslovens (pbl) prosesskrav gjennomsyrrer alle deler av loven. Vind-industritiltakets karakter og tiltakets omfattende og alvorlige virkninger for omgivelsene, vil etter pbl's krav innebære at naboer og gjenboere i samsvar med § 21-3 **skal** varsles ved søknader og om enkeltvedtak og klageadgang. I tillegg innebærer arealvirkningene av over 200 meter høye bevegelige tekniske konstruksjoner at forvaltningsmyndighet skal forventes å legge helsekonsekvenser og forurensningsfare til grunn for utvidet varsling, i samsvar med § 21-3 andre ledd, siste setning, sitat: *«Kommunen kan også kreve at andre eiere eller festere enn de som er nevnt i første ledd, skal varsles.»*

Både folkehelseloven, forurensningsloven, vanddirektiv, drikkevannsforskrift og tiltakets virkninger bl.a. på biologisk mangfold (naturmangfoldloven) tilsier strenge krav knyttet til varsling av enkeltvedtak. Et vedtak om utsatt frist i en situasjon hvor konsesjonsvedtaket er påvist å ha mangler knyttet til utredning av folkehelse, forurensningsfare, virkninger på naturmangfold, manglende ivaretagelse av rett til kontradiksjon og manglende tilgang til infrastruktur og arealrettigheter tiltaket krever for å kunne realiseres, bryter med kontradiksjonsprinsippet og med hensikten bak en tidsfrist knyttet til en meddelt konsesjon.

NVE har overlatt til den tilgodesette part å definere hvem som omfattes av mulige alvorlige virkninger av tiltaket og hvem som skal gis rett til kontradiksjon og klage. Feil ved KU og senere utredninger er avvist med at feilene ikke ville innvirket på vedtaket (fvl. § 42). Praksisen underminerer kontradiksjonsretten med forankring i menneskerettighetene.

NVE har ikke utøvd sin rolle i samsvar med lovgivers forutsetning for reguleringsfritaket. Forvaltningsmyndighet har unnlatt å kontrollere og sørge for at de parter som utsettes for virkninger av tiltaket er definert med partsrettighet og ivaretatt. Feilene er systematisk og gjennomgående i energimyndighets konsesjonsbehandling etter energiloven. Feilene kommer til syne gradvis i etterkant av konsesjonsvedtaket og blir derfor ikke gjenstand for samlet vurdering etter fvl. § 42. Feilene er samlet årsak til omfattende rettsikkerhetsbrudd som energimyndighet har fraskrevet seg ansvaret for, i kontrast til lovgivers forutsetning for fritaket fra reguleringsplikten, hvor forutsetningen var at alle er hørt og alle forhold er utredet og avklart på vedtakstidspunktet.

Utgangspunktet for denne høringen er derfor en energiforvaltning som har tapt befolkningens tillit. Dette er en konsekvens av omgåelser av lovfestede rettigheter, brudd på god forvaltningsskikk og åpenbare lovbrudd.

Motvind Norge mener energimyndighet selv er årsak til omgåelse av vår hovedlov for samfunnsutvikling og arealdisponeringer ved å ha uttrykt at vind-industri etter lovrevisjonen i 2008 skal følge ett lovverk – energiloven. Det er ikke slik at varsling og høring av en reguleringsplan kan unnlates når det finnes ubetenkelig.

Lokalbefolkningen og kommunal myndighetsutøvelse

I Lillesand har lokalbefolkningen lenge arbeidet med å avdekke og informere om forvaltningsfeil knyttet til meddelt konsesjon til Lillesand vindkraftverk. Dette kommer til uttrykk ved at majoriteten av befolkningen i dag ser de samfunnsmessige ulempene av vindturbinene som betydelig større enn de samfunnsmessige fordelene. Meddelt konsesjon etter energiloven fremstår derfor ikke som rasjonell for lokalbefolkningen. Det kunnskapsunderlag energimyndighet la til grunn for sitt konsesjonsskjønn fremstår ikke som troverdig men som ufullstendig og uriktig for befolkningen.

Flere organisasjoner har gjennom dugnadsinnsats bidratt til å opplyse saken etter å ha blitt kontaktet av parter som ikke var ivaretatt. Sentrale aktører har vært lokal turistforening, La Naturen Leve, Naturvernforbundet, Forum for natur og friluftsliv Agder, Norges Miljøverforbund, Motvind Birkenes og Motvind Norge.

Motvind Norge sin oppfatning er at det er opplysning om sakens faktum som ligger til grunn for at Lillesand bystyre har anvendt sin myndighet etter plan- og bygningsloven til å avslå søknad om de dispensasjoner Lillesand vindkraftverk krever for å kunne realiseres. Det er videre denne situasjon som ligger til grunn for bystyrets vedtak om utsatt iverksettelse.

Når Lillesand Vind AS og ASKO Fornybar AS nå har anmodet OED om å vedta statlig arealplan med hjemmel i plan- og bygningsloven § 6-4, 3. ledd, og nå på ny søker NVE om utsatt frist for idriftsettelse, fremstår utbygger som eksponent for å ville omgå loven og tilsidesette befolkningens rettsikkerhet, i et saksforhold hvor meddelt konsesjon bygger på feil faktum.

Lillesand Vind AS og ASKO Fornybar AS med ASKO og Norgesgruppen som bakenforliggende eier beskytter naturlig nok egne økonomiske interesser. Det er legitimt men det gir ikke grunnlag for å omgå eller bryte loven. Ansvaret påhviler NVE som forvaltningsmyndighet.

Når konsesjonær nå beskylder Lillesand kommune for å ha iverksatt en rekke prosesser i forsøk på å stanse prosjektet, herunder forsinke utbyggingen i en slik utstrekning at utbygger ikke rekker fristen for idriftsettelse, så kan det være grunn til å trekke frem at kommunen mottok klage fra parter som ikke var ivaretatt av konsesjonær slik loven forutsetter og med støtte i et innbyggerforslag som bystyret pliktet å ta opp til behandling. Det var med andre ord ikke bystyret som forsøkte å stanse prosjektet men parter og innbyggere som bad kommunen om å bli ivaretatt i samsvar med sine rettigheter etter vår lovgivning.

Konsesjonær hevder situasjonen har utviklet seg slik at utbygger, utelukkende av årsaker utenfor egen kontroll, er forhindret fra å fortsette anleggsarbeider som var igangsatt for å ivareta fremdriften i prosjektet. Konsesjonær hadde et lovpålagt ansvar for å varsle parter. Konsesjonær brøt med andre ord sin plikt etter loven og hevder dette forhold ligger utenfor egen kontroll. Deretter klandrer konsesjonær kommunen for vedtak om utsatt iverksetting i et saksforhold hvor konsesjonær hadde iverksatt anleggsarbeid uten at konsesjonsgitt tiltak hadde tilgang til den infrastruktur tiltaket krever og etter at bystyret hadde avgjort at klage på kommunens dispensasjonsvedtak skulle underlegges behandling.

Motvind Norge tar avstand fra konsesjonærs beskyldninger mot Lillesand kommune, partene og fremstilling av saken.

Utbyggers forsøk på å unndra seg ansvar

Wikeborg Rein advokatfirma sin søknad på vegne av utbygger, er en sammenhengende fremstilling av Lillesand Vind AS og ASKO Fornybar AS som uskyldig offer for smittsom vindkraftmotstand hvor flertallet i Lillesand bystyre er smittet av pandemien. Ved forrige utsettelse var det NVE sin sendrektighet i saksbehandlingen av MTA og detaljplan som var årsak til at utbygger fant å måtte søke om forlengelse. Det er liten ydmykhet å spore for mangelfull utredning, varsling og orientering om vedtak og klageadgang.

Den viktigste årsak til at det har oppstått forsinkelser er at konsesjonær unnlot å utrede atkomst til vindkraftverket som ledd i sin konsesjonssøknad og unnlot å varsle parter som konsesjonær nå er gitt ekspropriasjonstillatelse av NVE for å kunne tvangsgjennomføre oreigning av privat eiendom ut fra egne kommersielle interesser. Et vind-industriområde lokalisert i kommunens største gjenværende naturområde hvor turbinhøyde, plassering, bevegelse og lyssetting vil endre vårt nasjonalt verneverdige skjærgårdslandskap fra Arendal til Kristiansand med en fastboende befolkning på rundt 150.000 mennesker. Alt for at konsesjonær skal kunne reklamere med å fylle vindkraft i stedet for vannkraft på sin lastebilpark i et Agder som er blant regionene i Norge med størst kraftoverskudd og hvor eventuell bedriftsøkonomisk lønnsomhet av industrianlegget er betinget av gunstige avskrivingsregler, beskatning og offentlige subsidier.

Det er for Motvind Norge ingen logikk i at Norgesgruppens som bakenforliggende eier av Asko, Asko Fornybar og Lillesand Vind AS, med sine ressurser og sin kundeavhengighet skulle ødelegge så mye for så mange, tilsidesette lokaldemokratiet og søke aktivert statlige tvangsmidlerslik slik de nå har gjort.

Gjeldende rammer for fristforlengelse

NVE varslet 27. november 2019 alle vindkraftutbyggere om innstramming av tidligere praksis med å gi forlengelse av idriftsettelsesfristen ut over 2021. NVE begrunnet innstrammingen med å henvise til Stortingsmelding 25 (2015-2016) Kraft til endring – hvor det er vist til at urealiserte konsesjoner båndlegger areal og opprettholder lokale konflikter mens endrede forhold og ny kunnskap kan tilsi ny utredning og konsesjonsbehandling.

NVE uttaler, sitat: «*Dersom anleggene ikke er bygget innen frist for idriftsettelse, kan ikke prosjektet realiseres. Det må søkes ny konsesjon med oppdaterte utredninger med utgangspunkt i dagens teknologi dersom prosjektet ønskes videreført.*

I særlige tilfeller hvor konsesjonær har kommet langt i byggearbeidene, men uforutsette forhold (force majeure) hindrer idriftsettelse i tide, kan NVE likevel forlenge idriftsettelsesfristen utover 31.12.2021.»

Konsesjonær Lillesand Vind AS hadde på dette tidspunkt ikke kommet i gang med anleggsarbeidet. Lillesand Vind AS og Asko Fornybar AS igangsatte imidlertid anleggsarbeid

27. januar 2021 men da uten å ha omsøkt de dispensasjoner og tiltak plan- og bygningsloven krever for at tiltaket kunne realiseres. Tiltaket manglet på det tidspunkt tillatelse til atkomstveg etter plan- og bygningsloven. Ulovlig anleggsarbeid ble stanset av Lillesand kommune ved vedtak om utsatt iverksetting 10.02.2021.

Det hører med til historien at utbygger heller ikke omsøkte dispensasjon til eiendomsendring slik at hele gnr/bnr 22/1 er å anse som en landbrukseiendom omdisponert til vindindustri, men hvor hensynet bak landbruksformålet ikke har vært gjenstand for vurdering. Nå har bystyret opphevet vedtaket grunnet ugyldighet og avslått dispensasjon til vindkraftverket.

NVE er videre tydelig på at utbyggere som per november 2019 ikke hadde godkjent MTA og detaljplaner måtte påregne lavere prioritet enn områder som hadde godkjente planer. Lillesand Vind AS hadde i 2019 ikke godkjent MTA og detaljplan.

Lillesand Vind AS har heller ikke angitt uforutsette forhold (force majeure) som kan anføres å ha hindrer idriftsettelse i tide.

Stortinget har i etterkant ved enstemmig anmodningsvedtak nr. 799 av 19. juni 2020 forsterket NVE sitt brev, sitat: *"Stortinget ber regjeringen innenfor gjeldende regelverk ikke gi forlenget frist for idriftsettelse utover 31.12.2021 for vindkraftverk på land som i dag har gyldig konsesjon"*. Anmodningsvedtaket åpner ikke for tvil om hva Stortinget anmoder om.

Ved behandlingen av statsbudsjettet Prop. 1 S (2020-2021) fikk Regjeringen, med støtte fra Arbeiderpartiet, flertall for å svekke Stortingets 19. juni vedtak noe, sitat: *«Også tidsnød som skyldes aksjoner eller andre tiltak som har til formål å hindre realisering av prosjektet innen fastsatt frist 31. desember 2021 regnes som slike forhold»* og videre: *«Departementet kan innenfor de forvaltningsrettslige rammer også legge vekt på at kommunen har fattet eget vedtak om at søknaden bør innvilges.»* Ingen av disse forutsetningene er til stede i denne saken.

Utbygger legger ansvaret for egne feil på Lillesand bystyre

Når Wikborg Rein nå argumenterer så plasseres Lillesand bystyre inn under kategorien *«...aksjoner eller andre tiltak som har til formål å hindre realisering av prosjektet....»*.

Motvind Norge forstår godt at utbygger ved Wikborg Rein vil fortsette sin argumentasjon som om plan- og bygningsloven ikke eksisterer og som om Lillesand bystyret ikke skulle være bemyndiget av Stortinget til å forvalte arealdisposisjoner etter loven.

Wikborg Rein argumenterer imidlertid mot «vindmøller» da det for lengst er avdekket og dokumentert at plan- og bygningsloven gjelder for etablering av vind-industri. Meddelt konsesjon kan ikke realiseres uten at det er truffet de nødvendige vedtak etter plan- og bygningsloven. NVE er ikke tillagt myndighet til å treffe disse vedtakene da denne myndigheten er gitt kommunene. Konsesjonær har derfor bedt OED fastsette statlig arealplan, uten klageadgang, for å omgå Lillesand bystyre og påvisningen av de feil og mangler som hefter ved konsesjonsprosessen etter energiloven. Konsesjonær er selv å laste for feilene som Lillesand bystyre nå la til grunn for sine avslag.

Utbygger har unnlatt å omsøke tiltaket i henhold til plan- og bygningslovens krav

Vind-industri er ikke unntatt fra pbl § 1-3 og omfattes derfor av lovens § 1-6. Vind-industri krever KU utredning etter kapittel 4 og 16, søknad om planavklaring og søknad om eiendomsendring. Vind-industri er underlagt lovens alminnelige del, plandel, gjennomføringsdel og byggesaksdel så langt tiltaket ikke blir tilfredsstillende behandlet etter annet lovverk jf. § 20-6 første setning. Tiltak etter § 1-6 som faller utenfor begrepet «*anlegg for produksjon av elektrisk energi*» er ikke unntatt fra byggesaksdelen. Unntaket etter § 20-6 for byggesaksbehandling gjelder kun for «*bygninger eller bygningstekniske installasjoner i tilknytning til anlegg.*» Jf. Sak 10 § 4-3 andre ledd bokstav c og tredje ledd bokstav a. I tillegg gjelder lovens håndhevings- og gebyrregler.

Lillesand Vind AS og Asko Fornybar AS bør nå innse og innrømme at de i 2019 kjøpte en energikonsesjon uten lovlig atkomst, basert på en energikonsesjon med omfattende utredningsmangler og prosessfeil. Utbygger provoserte forvaltningsmyndighet, parter og allmennhet ved å iverksette anleggsarbeid på Norbø uten å ha innhentet de tillatelser tiltaket krever for lovlig å kunne iverksettes.

Utbygger skyver energimyndighet foran seg

Utbygger synes å ha lagt til grunn en strategi hvor energimyndighet skal være garantist for at konsesjonen kan iverksettes uavhengig av hvilke rettsikkerhetsbrudd parter og innbyggere er påført. Fremstilling av saken som Asko og Norgesgruppens ansvarlige handlinger for å bidra til det grønne skifte – det godes hensikt – skulle trumfe alt annet – og rettferdiggjøre ulovlig igangsetting av anleggsarbeid. Endatil seksjonssjefen i NVE ble brakt på banen og fortolket plan- og bygningsloven i strid med NVE sin egen rettleder til utbyggere og i strid med plan- og bygningslovens ordlyd og ensidig til fordel for utbygger.

Konsesjonssystemet skal endres

Vindkraftsaken er nå i en situasjon hvor Stortingets flertall har innrømmet feil og mangler ved vårt konsesjonssystem. Påvisningene av feil har fått den konsekvens at konsesjonssystemet skal gjennomgå og endres. Ny konsesjonsbehandling er satt på vent siden mars 2019 i påvente av ny konsesjonsordning.

Befolkningen har satt fokus på medelte vindkraftkonsesjoner av den enkle grunn at det avdekkes alvorlige rettsikkerhetsbrudd i område etter område. Over 130 kommuner protesterer mot vindkraft. Det fremstår som vilkårlig om vind-industri blir realisert eller ikke. For en stor del synes realisering betinget av om kommunestyrene er riktig opplyst om sitt ansvar og sin myndighet etter sektorlover og plan- og bygningsloven. Utbyggerinteresser med hjelp av noen av landets største advokatkontoret bærer et betydelig ansvar for å ha feilinformert norske kommuner om lovforvaltningen av vind-industrianlegg.

Et enstemmig Storting traff 19. juni 2020 anmodningsvedtak 798, sitat: «*Stortinget ber regjeringen vurdere hvorvidt behandlingen av gitte vindkraftkonsesjoner har fulgt*

energilovgivningen og forvaltningslovens krav. Dersom det skulle foreligge feil eller mangler i konsesjonen som er i strid med lovgivningens krav skal forvaltningen stanse vedtaket.»

Det selv Stortinget «glemte» var at vind-industri krever vedtak og utsjekking etter flere lover før tiltaket kan lovlig iverksettes. Når «*lovgivningens krav*» i Stortingets vedtak er avgrenset til energilov og forvaltningslov og granskningen gjennomføres av det organ som har truffet vedtaket, må mistillit bli resultatet. NVE har i sin granskning av lovligheten av Lillesand vindkraftverk sett fullstendig bort fra den samordningsplikt som lå til grunn for Stortingets forutsetning for unntaket for reguleringsplikt. Denne måten å manøvrere på ved på den ene side å omgå loven når det passer begrunnet med at loven er ivaretatt, for deretter å unnlate granskning av lovligheten av den samme omgåelsen, setter rettsikkerheten til innbyggerne i fare.

Vind-industri krever tillatelse etter plan- og bygningsloven. Før det kan konkluderes med at vind-industri ikke er realisert i strid med lovgivningens krav må lovlighetskontrollen omfatte de lovbestemmelser som regulerer tiltaket. Plan- og bygningslovens prosesskrav krever samordning av lovavklaring etter annet lovverk før vedtak treffes. Stortingets intensjon var som allerede nevnt at energimyndighet skulle ivareta denne samordningen ved konsesjonsbehandlingen. Dette viser seg å ha sviktet mer eller mindre fullstendig. Konsesjonsvedtak er blitt truffet uten samordnet avklaring etter annet lovverk. Når feil avdekkes gis feilen ikke konsekvens for konsesjonsvedtaket og Stortinget glemmer at lovlighet av et vind-industrianlegg krever utsjekking av mer enn energilov og forvaltningslov.

Feil forsøkes i beste fall korrigert for ved supplerende undersøkelser og tilleggsvilkår. Over tid avdekkes feil etter feil uten avveining av samlet virkning for konsesjonsskjønnet. Vilkårlighet betinget av hvor årvåkne kommunal myndighet er og hva energimyndighet faktisk har fanget opp gjennom sin konsesjonsbehandling, er blitt resultatet for realisert vind-industri. Natur og innbyggere som er rammet av vilkårligheten står igjen med å akseptere rettsikkerhetsbrudd eller domstolen som siste mulighet for å bli ivaretatt i tråd med sitt rettsvern etter lov.

Erfaringene til reindriftsfamiliene i Øyfjellet viser en økonomisk risiko på over 1,7 millioner kroner ved rettstap mot staten i tingretten. Det skal sterk rygg til å forsvare retten til å utøve sin næring og sin lovfestede rett til flyttelei etter reindriftsloven, når energimyndighet og plan- og bygningslovsmyndighet har oversett sin samordningsplikt.

En energibransje som jakter subsidiert kapitalavkastning og beskylder andre for egne feil

Wikborg Rein fremfører argumentasjon på vegne av Lillesand Vind AS og Asko Fornybar AS som om det skulle være utbygger som er rammet av vilkårlighet og uforutsigbarhet sitat: «*Utbygger har gjort alt i sin makt for å realisere prosjektet siden det ble overtatt, og kan ikke klandres for at fristen nå ikke lenger er mulig å nå*».

Det Wikborg Rein synes å glemme er at det var utbygger som etter loven var ansvarlig for å konsekvensutrede tiltaket i henhold til konsekvensutredningsforskriften krav. Utbyggers

tidstap er bl.a. en konsekvens av mangelfull KU utredning, feil geografisk avgrensning av tiltaket og mangler ved prosess. Askø må selv bære ansvar og risiko for kjøp av en konsesjon som manglet lovavklaring.

Det var utbygger som søkte om utvidet effekt slik at forskriftens krav om melding(planprogram) ved effekt over 10 MW ble misligholdt. Dermed ble parter og offentlige organer unndratt mulighet til på et tidlig tidspunkt å påvirke KU utredningen. Det var utbygger selv som unnlot å utrede samlede folkehelsekonsekvenser av tiltaket og som unnlot å utrede naturfare, herunder forurensningsfare bl.a. sulfidholdig berggrunn og forurensningsfare til omgivelsene som følge av tiltaket i seg selv. Det var utreder som unnlot å utrede tiltakets virkninger for naturmangfold og landskap tilfredsstillende. Det var utbygger som var ansvarlig for å varsle parter som blir påvirket av tiltakets virkninger både som ledd i varsling av søknad og siden ved pålegg fra NVE om vedtak og klagerett på enkeltvedtak.

Det var utbygger som unnlot å omsøke atkomstløsning til Norbø i samsvar med lovens krav om at et tiltak alltid må ha tilgang til nødvendig infrastruktur før godkjenning kan gis. Det var utbygger selv som glemte å etablere dialog med eiere av grunn tiltaket krever for å kunne realiseres og også glemte å sjekke hvorvidt det frivillige avtalegrunnlaget for tilgang til konsesjonsområdet faktisk var riktig signert av hjemmelshavere til grunnen. Det var videre utbygger selv som glemte at vind-industri på en landbrukseiendom krever dispensasjon fra så vel plankrav som formål, samt egen søknad om eiendomsendring som skal behandles etter § 26-1 og krever tillatelse etter § 20-2 før eiendomsendring kan behandles etter matrikkelloven. Det var utbygger selv som glemte at energimyndigheten er avgrenset til de arealer konsesjonen etter energiloven gjelder for. Det var utbygger selv som søkte energimyndighet om å treffe vedtak om ekspropriasjonstillatelse i strid med gjeldende bestemmelse for arealbruken for et areal hvor energimyndighet ikke var gitt formell kompetanse. Det var utbygger selv som glemte å omsøke dispensasjon fra de formål og de bestemmelser som gjelder for vind-industriområdet og den infrastruktur tiltaket krever. Det var utbygger selv som glemte å varsle dispensasjonssøknaden til de parter som etter loven har krav på slikt varsel.

Vi vil på denne bakgrunn si oss noe uenige i konsesjonærs påstand i søknaden, sitat: *«Utbygger har gjort alt i sin makt for å realisere prosjektet siden det ble overtatt, og kan ikke klandres for at fristen nå ikke lenger er mulig å nå».*

Det forekommer oss at disse feilene har relativt lite med Lillesand bystyre å gjøre. Bystyret var seg bevist sin myndighet og sitt ansvar for å ivareta sine naturområder og sine innbyggere i henhold til plan- og bygningslovens krav.

Jf. Prop. 1 S (2020-2021) var Stortingsflertallets hensikt neppe å hindre lovlige aksjoner som påpeker rettsikkerhetsbrudd forårsaket av utbygger. Ei heller engasjement som har til hensikt å ivareta at loven blir ivaretatt. Stortingsflertallet antydte at departementet innenfor de forvaltningsrettslige rammer kan legge vekt på at kommunen har fattet eget vedtak om at

søknad innvilges. I dette tilfellet har Lillesand bystyre som kjent avslått både søknad om dispensasjon til atkomstvegen og dispensasjon til selve vindindustriområdet.

Den faktiske årsak til forsinket fremdrift er i dette tilfellet en konsesjonsprosess preget av en mangelfull KU utredning. Grunnet fravær av melding ble aktører og parter ikke gitt mulighet for å gi innspill til KU program. Forholdet ble ikke rettet av energimyndighet når effekt ble utvidet ut over 10 MW og konsesjonen deretter ble videresolgt. Utbyggers tidsfrist i tildelt konsesjon var på det tidspunkt konsesjon ble meddelt 31.12.2020. Skal utbygger rette kritikk mot noen må det være selvkritikk. I tillegg er det åpenbart grunnlag for å kritisere NVE sin manglende ivaretagelse av Stortingets forutsetning for unntaket fra reguleringsplikt.

Mange i Lillesand bystyre opplevde seg ført bak lyset

Mange av bystyrets representanter har tilkjennegitt at de opplevde seg ført bak lyset ved tidligere behandlinger av saker knyttet til vind-industri i Nordbømarka. Mange hadde oppfattet loven slik at bystyret i realiteten ikke forvaltet myndighet etter plan- og bygningsloven når vind-industri var meddelt konsesjon av NVE.

Utbygger motsatte seg at parter skulle få behandlet klage på vedtak om dispensasjon. Dette selv om innbyggere i Lillesand hadde fremmet innbyggerforslag om behandling til sitt bystyre. Dette var parter utbygger har unnlatt å varsle og tidligere unnlatt å underrette om vedtak og klageadgang for deretter å søke NVE om å gi ekspropriasjonstillatelse for å ta deler av eiendommen ved tvang. Partene er i dag takknemlige for støtten fra det norske folk, innbyggerne og nå sitt folkevalgte bystyre.

NVE er selv årsak til at vår sektorovergripende hovedlov for samfunnsutvikling og arealdisposisjoner er omgått og at kommersielle vindkraftaktører er gitt fri tilgang til et uregulert arealmarked. Noe som også åpenbart er i strid med energilovens formål.

Det kan passe å sitere noen linjer fra lovdata sin innledning om plan og bygningsloven, sitat: *«Plan- og bygningsloven bestemmer hvordan landets arealer skal brukes og reguleres. Loven gjelder alle typer aktiviteter og virksomheter knyttet til fast eiendom. Den gjelder for hele landet og for alle «tiltak». Med «tiltak» mener loven «oppføring, riving, endring, herunder fasadeendringer, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, samt terrenginngrep og opprettelse og endring av eiendom». Som «tiltak» regnes også annen virksomhet og endring av arealbruk som vil være i strid med det som er bestemt om arealformål, planbestemmelser og hensynssoner. Dette gjelder også hvis tiltaket er unntatt fra søknadsplikt etter §§ 20-5 og 20-6. Iverksetting av «tiltak» kan bare skje dersom de ikke er i strid med lovens bestemmelser med tilhørende forskrifter og kommuneplanens arealdel og reguleringsplan. Lovens prinsipielle utgangspunkt er at tiltak kan settes i verk dersom ingen forbud i lov, forskrifter, planer eller lignende er til hinder for det.»*

Fra § 1-1 siteres: *«Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.»*

Fra § 6-1 siteres: «For å fremme en bærekraftig utvikling skal Kongen hvert fjerde år utarbeide et dokument med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette skal følges opp i planleggingen etter denne lov og legges til grunn for statens deltaking.»

Motvind Norge mener NVE er gitt en hjelpende hånd av parter som er påført rettsikkerhetsbrudd, folkebevegelsen og natur- og friluftsansjoner samt av Lillesand bystyre. Vår Sørlandsnatur er for verdifull til å bli ofret på et energipolitisk blindspor. Asko Fornybar AS og Lillesand Vind AS har tilgang til fossilfri vannkraft til sin bilpark. Vindkraft basert på vår naturkapital vil ikke kunne argumenteres som et bærekraftig alternativ, hverken økologisk, sosialt eller økonomisk. Konesjonen bygger på feil faktum. Tidsfristen er derfor folkets tilbud til en statlig energiforvaltning som tråkket feil!

Med hilsen

Motvind Norge

Sign: Eivind Salen (leder)

Sign: Anne Merete Baardvik(Daglig leder)

Sign: Eivind Mauland (saksbehandler)

Kopi:

Lillesand kommune postmottak@lillesand.kommune.no

Statsforvalteren i Agder sfagpost@statsforvalteren.no

Agder Fylkeskommune postmottak@agderfk.no

Olje- og energidepartementet postmottak@oed.dep.no

Kommunal og moderniseringsdepartementet postmottak@kmd.dep.no

Miljødirektoratet post@miljodir.no

La Naturen Leve post@lanaturenleve.no

Naturvernforbundet i Agder v/ Peder Johan Pedersen pederjob@online.no

FNF-Agder v/ Camilla Moseid camilla.moseid@FNF-nett.no

NJFF AUST-AGDER austagder@njff.no

Norges Miljøvernforbund nmf@nmf.no

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Aust-Agder leder@agderfugl.net

Lillesand turistforening paul_erling_lia@hotmail.com

Lillesands-posten redaksjonen@lp.no

NRK Sørlandet sorlandet@nrk.no

astri.thunold@nrk.no

Fædrelandsvennen tips@fvn.no

Birkenes Avis post@bavisa.no

Lillesand Vind AS sikker.invest@gmail.com